

Λιβύη - Ο καθ' ημάς νότος

Ο ΣΤΡΑΒΩΝ από κοινού με το Ινστιτούτο Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων, οργάνωσαν την Πέμπτη, 20 Απριλίου στην αίθουσα διαλέξεων του δεύτερου, συμπόσιο με αντικείμενο την κατάσταση στην Λιβύη, τις προοπτικές εξομάλυνσης στην χώρα και τις σχέσεις Ελλάδος- Λιβύης, περιλαμβανομένων των δυσκολιών που έχουν προκύψει κατά θάλασσα.

Άκρως συνοπτικά, καταγράφονται ορισμένες διαπιστώσεις και πορίσματα, από την δίωρη συζήτηση, κατά την οποία οι καθηγητές κκ Αστέρης Χουλιάρας και Ιωάννης Στριμπής, με την συμμετοχή των κυρίων Γ. Πουκαμισά και Χαρ. Τσαρδανίδη, ανέλυσαν σε βάθος τα δρώμενα στο εσωτερικό της βορειοαφρικανικής χώρας και τις αποχρώσεις πτυχές του Διεθνούς Δικαίου της Θαλάσσης, αντιστοίχως:

- Η ανατροπή του Μουαμάρ Καντάφι το 2011 διέλυσε την Λιβύη ως κράτος και είχε ως αποτέλεσμα τους εμφυλίους πολέμους που ακολούθησαν, την πτωχοποίηση του λιβυκού λαού, την άρση ενός σοβαρού φραγμού στην διαπεραίωση ασύντακτων μεταναστών από την υποσαχάρια Αφρική στην Ιταλία και την Μάλτα, την αναστάτωση στις εξαγωγές του υψηλής ποιότητας λιβυκού πετρελαίου στις ευρωπαϊκές αγορές και την ραγδαία εξάπλωση ισλαμικών τρομοκρατικών δικτύων στην περιοχή.
- Σήμερα δεν υπάρχει εμφύλιος πόλεμος, αλλά δύο παγιωμένα γεωγραφικώς αντίπαλα στρατόπεδα, δηλ. στην πρωτεύουσα Τρίπολη η επισήμως αναγνωριζόμενη, μεταβατική «κυβέρνηση εθνικής ενότητας» υπό τον Αμπντουλχαμίτ Ντμπέιμπα, στην δε Κυρηναική, στις πόλεις Βεγγάζη και Τομπρούκ, η κυβέρνηση του Φάτχι Μπασάγκα, πρώην ισχυρού υπουργού των Εσωτερικών.
- Η διεθνής κοινότητα προσπαθεί δια των απεσταλμένων της να επιτύχει την διοργάνωση εκλογών μέχρι το τέλος του 2023. Οι συνθήκες δεν επιτρέπουν ιδιαίτερη αισιοδοξία. Διαπιστώνεται αποθάρρυνση και κόπωση, η οποία τείνει να οδηγήσει σε εμβάθυνση του ρήγματος, όπου οι μεν δυνάμεις του στρατάρχη Καλίφα Χάφταρ, αρχηγού του Εθνικού Λιβυκού Στρατού (LNA) θα ελέγχουν το σύνολο της Κυρηναικής, το μεγαλύτερο κομμάτι του Φεζζάν, και τμήμα της Τριπολίτιδας μέχρι και την πόλη της Σύρτης, ενώ οι πιστές στην κυβέρνηση της Τρίπολης δυνάμεις, με την πλησιίστια στρατιωτική και πολιτική στήριξη της Τουρκίας, θα κυριαρχούν στην σχετικά πυκνοκατοικημένη Τριπολίτιδα μέχρι και ανατολικά της πόλης Μισράτα, γνωστής για τις δικές της πολιτοφυλακές και γενέτειρας των δύο αντιπάλων πρωθυπουργών.
- Η παράταση της σημερινής κατάστασης, θα σημάνει παραμονή επ' αόριστον των ξένων στρατιωτικών, μισθοφορικών ή μή, δυνάμεων, των οποίων ο ΟΗΕ έχει χωρίς αποτέλεσμα ζητήσει την αποχώρηση και de facto διάσπαση της χώρας, περίπου κατά το μοντέλο Σουδάν- Νοτίου Σουδάν.
- Σημειώνεται ότι οι εξωτερικοί σε στρατιωτικό επίπεδο υποστηρικτές των δύο μερίδων είναι αντιστοίχως η Τουρκία και η Ρωσία, δρώντες οι οποίοι πρέπει να υποθέσουμε ότι εν τούτοις συνεννοούνται, με ό, τι αυτό συνεπάγεται, όπως

συνεννοούνται σε ζητήματα του Ευξείνου, και ακόμη της Συρίας. Ο ΣΤΡΑΒΩΝ σημειώνει την ανάκαμψη της παρουσίας της Ιταλίας στην Λιβύη μετά τις πρόσφατες συμφωνίες της ΠΘ Meloni με τον κ. Ντμπέιμπα.

- Ως προς τα ζητήματα υφαλοκρηπίδας - ΑΟΖ, μεταξύ Λιβύης και Ελλάδος, επισημάνθηκε η επαναβεβαίωση του ενδιαφέροντος της Αθήνας να επιτύχει διευθέτηση της διαφοράς με παραπομπή του θέματος στο ΔΔΧάγης και η προς τον σκοπό αυτό προσέγγιση της κυβέρνησης στην Τρίπολη, στη βάση των εθνικών συμφερόντων της Δημοκρατίας μας (: περίπτωση Μεγάλης Σύρτεως). Οι εισηγητές δεν υποτιμούν την ικανότητα της Άγκυρας να επηρεάζει αρνητικά την Τρίπολη (πρβλ. περίπτωση Αλβανίας-Ελλάδος). Εκτίμησαν την θέση των Αθηνών, να θέσει ως προϋπόθεση (condition prealable) επανάληψης του ελληνο-τουρκικού διαλόγου την ανάκληση των μνημονίων της 27ης Νοεμβρίου 2019. Οι εισηγητές υπογράμμισαν την σημασία της Αιγύπτου ως 4ου εν προκειμένω ενδιαφερομένου και εμπλεκόμενου παράγοντα.
- Η στάση της Ελλάδος στις ενδο-λιβυκές διενέξεις οφείλει να είναι προσεκτική λίαν. Προφανώς συνδιαλεγόμαστε με την κυβέρνηση της Τρίπολης, σεβόμαστε την ενότητα του Κράτους της Λιβύης, αλλά μεριμνούμε για τα ιδιαίτερα οικονομικά, πολιτιστικά και ευρύτερα συμφέροντά μας τα οποία εστιάζονται για λόγους γεωγραφικούς και ιστορικούς στην κατέναντι της νήσου Κρήτης Ανατολική Λιβύη, την πλούσια σε πετρέλαια Κυρηναϊκή, χώρα με σπουδαία ελληνική κληρονομιά. Τα συμφέροντα αυτά οφείλουμε να υπηρετήσουμε, συνομιλώντας με τις εκεί αρχές, στην Βεγγάζη και το Τομπρούκ, με τον εμφαντικότερο δυνατό τρόπο. Στο πλαίσιο αυτό, οι τακτικές διαβουλεύσεις και η ανταλλαγή εκτιμήσεων και πληροφοριών με την Αίγυπτο, μεσογειακό εταίρο μας, κρίνονται πολύ χρήσιμες.
- Στο περιθώριο του συμποσίου, έγιναν αναφορές στην από 5ημέρου εμφύλια σύγκρουση που μαίνεται στο όμορο της Λιβύης Σουδάν και μάλιστα στην πρωτεύουσα Χαρτούμ.

Στράβων ο εξ Αμασείας
25/4/2023